

ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC NHÂN TỐ SINH THÁI ĐẾN MẬT ĐỘ PHÂN BỐ THÔNG NĂM LÁ (*Pinus dalatensis* Ferré) Ở TÂY NGUYÊN

Lê Cảnh Nam¹, Nguyễn Thành Mến¹, Hồ Ngọc Thọ² và Bảo Huy³

¹ Viện Khoa học Lâm nghiệp Nam Trung Bộ và Tây Nguyên

² Vườn Quốc gia Kon Ka Kinh, tỉnh Gia Lai

³ Trường Đại học Tây Nguyên

TÓM TẮT

Thông năm lá (*Pinus dalatensis* Ferré) là loài đặc hữu của dãy Trường Sơn, chỉ còn ít vùng phân bố và số lượng cá thể trên mỗi vùng là không nhiều. Nhân tố sinh thái có vai trò quan trọng và ảnh hưởng đến phân bố, sinh trưởng, phát triển và tính ổn định của cá thể cũng như quần thể. Vì vậy, xác định nhân tố sinh thái chủ đạo ảnh hưởng đến mật độ phân bố có ý nghĩa quan trọng trong quản lý bảo tồn loài, quần thể, phục hồi rừng phù hợp với các tổ hợp sinh thái. Nghiên cứu này thực hiện tại Tây Nguyên, với 19 điểm nghiên cứu, mỗi điểm có diện tích 1 km² được lập với 173 ô mẫu, mỗi ô có diện tích 1.000 m² được đo đạc mật độ Thông năm lá (N) và 10 nhân tố sinh thái chính trên ba vùng phân bố. Sử dụng phương pháp thiết lập mô hình đa biến tuyến tính/phi tuyến tính có trọng số để lập và thẩm định sai số của các mô hình dự đoán N theo các nhân tố sinh thái ảnh hưởng. Kết quả đã chọn mô hình dự đoán N theo ba nhân tố sinh thái ảnh hưởng là độ cao so với mặt nước biển (DC), độ dày tầng đất (TDD) và lượng mưa trung bình năm (P): $N = P \times (0,890614 \times DC^{-0,0451131} \times TDD^{0,540172} \times P^{-0,9126})$.

Từ khóa: Mô hình, phân bố mật độ, sinh thái, Thông năm lá, Tây Nguyên

Ecological factors impact on density distribution of *Pinus dalatensis* Ferré species in the Central Highlands of Vietnam

Pinus dalatensis Ferré, an endemic species in Annamite range, with few distributive areas and the individual number of each area is low. Ecological factors have an important role and affect density distribution of species, growth, development and stable of the stand. So that, identifying main ecological factors are very meaningful for species/stand conservation, reforestation. In this study, there were 19 areas 1 km² including 173 sample plots 1,000 m² were set up in three sites of Central Highlands for measuring density distribution of *P. dalatensis* species (N) and together with 10 ecological factors. Using weighted multi-variables linear/non-linear regression we developed and validated the models to predict the N through main ecological factors. As a result, we determined three main ecological factors were altitude (DC), soil thickness (TDD) and precipitation (P) that affected the N based on selected model: $N = P \times (0,890614 \times DC^{-0,0451131} \times TDD^{0,540172} \times P^{-0,9126})$.

Keywords: Central Highlands, density distribution, ecological factor, modelling, *Pinus dalatensis*